

Controle werkzaamheid toepassing

Divisie Landbouw & Natuur

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

Naam inspecteur NVWA: [REDACTED] plus aspirant-auditor [REDACTED]

Datum bezoek : 17 september 2015

Registratienr. uit IBP : P5182472

Starttijd : 10:00 uur

Eindtijd : 11:15 uur

Eenheden : 75 minuten

Naam organisatie : Delft Research Group in opdracht van Valto BV
(volledige naam)

Type Erkenning : GEP

Naam auditee : [REDACTED] (kwaliteits-coördinator [REDACTED])

Locatie proef
(straat en plaats) : Distributieweg 1 postcode 2645 EG te Delfgauw

Nummer proef : 2015-GEP-k2-1

Titel proef : Pepinomozaiekvirus in tomaat

Gewas(sen) in proef : Tomaat

Onderdelen GEP

Vorbereiding toediening

	nb*	ja	nee	feitenrapport nummer:
Afweging: Indien controleerbaar; is de leeftijd van de middelen ≤ 2 jaar?	x			
Is de kwaliteit van weeg-/ afmeetmiddelen tav alg/ onderhoud, maatcilinder/ weegschaal akkoord?	x			
Zijn de middelen geëtiketteerd volgens de in de sop beschreven wijze?	x			
Is de uitvoering van afweging/ afmeten oké? (Dwz netjes, vakkundig, duidelijk, labeling)	x			
Worden de veiligheidsmaatregelen, minimaal handschoenen en zuurkast of halfgelaatsmasker nagekomen?	x			
Zijn de instructies in sop's, project-/ proefplan voldoende hoe af te wegen, met welke apparatuur, de wijze van etikettering en de af te wegen hoeveelheden/ objecten?	x			

Toediening

	nb*	ja	nee	feitenrapport nummer:
Zijn de instructies (proef-/projectplan) voldoende duidelijk tav:				
Codering middel/ object		x		
klaarmaken middel		x		
dosering		x		
bepalen loop-.rijsnelheid tijdens het spuiten		x		
schoonmaken spuit	x			
afwijkende handelingen		x		
regen <2 uur na toepassen	x			
Klaarmaken van de middelen, apparatuur oké? (hoe afmeten/ afwegen, middel volledig gebruiken, goed mengen, afstellen apparatuur)		x		
Is de loop-/rijsnelheid bepaald? (testen buiten proefveld, tenzij veel vergelijkbare proeven gedaan)		x		
Is de spuitbeeldcontrole op gelijkmatig verdeling uitgevoerd?		x		
Is de spuitbreedte in overeenstemming met de veldjesbreedte?		x		
Zijn de veiligheidsmaatregelen oké? (handschoenen, beschermende kleding, halfgelaatsmasker) en worden die gebruikt?		x		
Uitvoering oké? (netjes, vakkundig) (hoogte van de spuitboom boven grond/gewas)		x		
Zijn gewas- en weersomstandigheden oké?:				
gewas droog		x		
Max. luchttemperatuur		x		
Relatieve luchtvochtigheid		x		
Windsnelheid ≤ 5 m/s en -richting		x		
Rapportage oké? (spuitformulier: weer (zon, bewolkt), gewastoestand windsnelheid en - richting, neerslag;	x			
Afwijkingen van verwachte restanten, gemeten restanten, tekorten, afwijking in uitvoering)	x			

Resultaten aanleg proef (zie toelichting erkenningseisen)

	nb*	ja	nee	feitenrapport nummer:
Zijn de instructies project-/proefplan oké (afmetingen, lay-out, objecten)?		x		
Zijn de instructies in de sop's tav wijze van zoeken, uitzetten, markeren, coderen veldjes, het omgaan met storingen en afwijkingen oké?		x		
Is de proef goed gemarkeerd in het "perceel"?			x	700158
Zijn de veldjes conform proefplan geïdentificeerd en aangelegd?		x		
Is de proef netjes, vakkundig en volgens instructie uitgezet		x		
Is een proefschema aanwezig?		x		
Wordt voldaan aan de eis dat in de proef geen sprake van beïnvloeding door storende factoren (grondsamenstelling etc)?		x		

Onderdelen TNG

	nb*	ja	nee	Feitenrapport Nummer:
<i>Eis: voldoende PPE (personal protection equipment) maatregelen</i>				
Worden de standaard R&S (Risk & Safety) veiligheidsmaatregelen (masker, bril, handschoenen, laarzen en overall) genomen bij afwegen, klaarmaken en toepassen middel?		x		
Als 'maatwerk veiligheidsmaatregelen' worden genomen bij afwegen en toepassen van een middel, staat dit dan vermeld in protocol/veldmap etc?	x			
<i>Eis: door goede aanleg geen emissierisico(drift en uitspoeling)</i>				
Ligt de proef buiten een grondwaterbeschermingsgebied?		x		
Indien open teelt proefveld ≤14 m langs oppervlaktewater ligt, zijn dan aanvullende spuittechnische maatregelen genomen? (drift arme doppen/scherm)	x			
Is de buffer voldoende breed om drift naar buurgewassen of oppervlaktewater te voorkomen?	x			
Indien nee, zijn aanvullende maatregelen genomen?	x			
<i>Eis: Spuit- en middelen restanten moeten worden afgevoerd ter vernietiging/verspoten in buffer (alleen bij toepassingscontrole)</i>				
Worden spuit- en middelrestanten verantwoord verzameld en afgevoerd/verspoten in buffer?		x		
<i>Eis: Met niet toegelaten middelen behandelde producten mogen niet in de voedselketen voor mens en dier komen (alleen bij consumptie gewas)</i>				
Wordt standaard de oogst vernietigd?	x			
Staat dit vermeld in procedure/protocol/veldmap?	x			
Is TNG+ maatwerk (geen oogstvernietiging) van toepassing bij objecten?	x			
Staat dit vermeld in protocol/veldmap etc?	x			

* niet bepaald/relevant.

Algemene opmerkingen

Proef met virus als bestrijdingsmiddel (V10 against PepMV US1).

Gewarde blokkenproef met 3 rassen en 3 behandelingen. De proef lag in een kas met drie blokken van zes veldjes met daar tussen een buffer van paprikaplanten. Langs de buitenrij stonden ook tomatenplanten tegen mogelijke randeffecten.

De toepassing bestond uit het inwrijven van een virusoplossing op de bladeren waardoor deze werden geïnfecteerd. Omdat dit anders is dan reguliere bespuitingen zijn er twee opmerkingen die wellicht nadere aandacht verdienen:

- 1) Het middel wordt buiten de kas aan een soort aanrecht klaargemaakt in een open bakje. De instructie is niet geheel duidelijk maar auditor kreeg de indruk dat het de bedoeling was dat het middel bij de planten in de kas moest worden klaargemaakt. De aanrecht is enkele meters van de kasdeur verwijderd. Verplaatsen van het open bakje is mogelijk een risico. Auditee meldde dat als iets valt op de vloestofdichte vloer het eenvoudig kan worden opgeruimd.
- 2) Klaarmaken en inwrijven gebeurt zonder gelaatsbescherming. Hun instructies (sop's) vragen hier ook niet om. MSDS meldt 'spuitnevel niet inademen'. Omdat niet wordt gespoten is hier geen feitenrapport van geschreven. Auditor is niet deskundig genoeg dit eventuele risico te beoordelen.

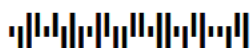

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
Ministerie van Economische Zaken

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

Delft Research Group B.V.

Distributieweg 1
2645 EG Delft

Datum 19 november 2015
Betreft Toezicht erkenning

Geachte mevrouw [REDACTED],

In verband met uw erkenning t.b.v. deugdelijkheidsonderzoek zijn proeven gecontroleerd.

Het doel van deze controles is om vast te stellen of de procedures, instructies en werkwijze voldoen. In de bijlage(n) staat/staan de rapportage(s) van de afzonderlijke audit(s). Deze rapportage(s) heeft u tussentijds na afwerking van de audit(s) reeds per mail ontvangen.

Uitgevoerde controle en conclusie:

- 17-09-2015: toepassing: Pepinomozaiekvirus in tomaat.
Feit 700158: niet wenselijk: De proefveldjes hebben geen markering. Dit is een afwijking op hetgeen beschreven staat in GA602 punt 3.4 tweede bullet 'Elk object wordt met eigen codering gemarkeerd.'
Conclusie: De werkwijze dient conform SOP of proefplan te zijn. Wij willen u verzoeken bij volgende proeven ervoor te zorgen dat de proefveldjes gemarkeerd zijn. Bij eventuele volgend audits zullen wij bekijken of dit feit voldoende opgelost is. Zie onze mail van 30-09-2015 (bijlage 1).

Met dit eindverslag is het toezicht voor 2015 voltooid. Over de genoemde audit heeft u reeds een gespecificeerde nota ontvangen. Ik ga ervan uit u hiermee goed te hebben geïnformeerd. Mocht u nog vragen hebben, dan beantwoord ik die graag.

Met vriendelijke groeten,

Medewerker verwerken en behandelen

Divisie Landbouw & natuur
Toezichtontwikkeling Natuur &
Gewasbescherming

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contactpersoon

T 088 [REDACTED]
M [REDACTED]
F 088 [REDACTED] @nvwa.nl

Onze referentie
TRCVWA/2015/9338

Bijlagen
1

		Project Gegevens				
Datum update	Uitvoerende organisatie	Projectnummer	GEP-GLP-Anders	Gewas	Schadeverwekker	Opdrachtgever
29-mrt	Bredelaar	I-12-6701-1	GEP	tomaat	virus	Valto/Groen Agro Control
31-jul	Bredelaar	I-12-6701-2	GEP	tomaat	virus	Valto/Groen Agro Control
2-okt	Bredelaar	I-12-6702-1	GEP	tomaat	virus	Valto/Groen Agro Control
2-okt	Bredelaar	I-12-6702-2	GEP	tomaat	virus	Valto/Groen Agro Control

Toelichting kolommen:

Projectnummer	Projectnummer invullen zodra project definitief in de planning zit, indien project toch niet doorgaat: project verwijderen. Per proefveld nieuwe reg
GEP-GLP-anders	Invullen GEP, GLP of niets bij ander onderzoek (als marktoriënteringsonderzoek) of het ontheffingsnummer van het CTGB
Gewas	De gebruikelijke nederlandse gewasnaam invullen (als winter tarwe, Lely)
Schadeverwekker:	De officiële naam van de schadeverwekker gebruiken (als Phytophthora (P.) infestans), of de verzamelnaam (als afrijpingsziekten, vrijlevende aal
Opdrachtgever:	Invullen indien van toepassing
Project/proefleider	De voor project of proef verantwoordelijke, waarmee contact kan worden opgenomen t.b.v. de planning van audits
Naam/Code gbm:	Alleen invullen indien er met het product een groter oppervlakte gespoten gaat worden dan 1000 m2
Areaal m2 indien >1000 m2	Het areaal van het product indien >1000m2 per product per proefveld wordt behandeld
Provincie:	De geplande provincie invullen. Als de locatie definitief is: zonodig actualiseren
Proefplaats:	Invullen zodra locatie definitief is
Adres proeflokatie	Invullen zodra locatie definitief is
Startmaand	Geplande startmaand aanleg proef invullen, als de proef is gestart: zonodig actualiseren
Oogstvernietiging:	Indien proef niet vernietigd hoeft te worden, dan niets invullen, indien wel vernietiging van toepassing is dan maand, later de week of definitieve c

planning

planning/actualiseren

definitief

Persoons gegevens						
Project/proefleider	telefoon	e-mail	Naam/Co de gbm indien >	Areaal m ² indien > 1000 m ²	Provincie	Proefplaats
					Zuid-Holland	Delfgauw
					Zuid-Holland	Bleiswijk
					Zuid-Holland	Delfgauw
					Zuid-Holland	Bleiswijk

el. Als proefveld niet doorgaat: proefveld verwijderen.

tjes, wortelonkruiden), of gewenste effect (b.v. groeiregulatie), of de titel van het project waar naam schadeverwekker in voorkomt

datum invullen (er ontstaat in de tijd een steeds nauwkeuriger beeld van deze datum)

Adres proeflokatie	Startmaand	Oogstvernietiging	
Distributieweg 1	maart	juli	
Violierenweg	maart	juli	
Distributieweg 1	oktober		
Violierenweg	oktober		

		Project Gegevens			
Project startdatum	Uitvoerende organisatie	Projectnummer	GEP-GLP-Anders	Gewas	Schadeverwekker
1-jan	Proeftuin Zwaagdijk	191205	GEP	Tomaat	Virus
jun-19	Proeftuin Zwaagdijk	191222	GEP	Tomaat	Virus

Contact gegevens					
Opdrachtgever	Project/proefleider	telefoon	e-mail	Naam/Code gbm indien > 1000 m2	Areaal m2 indien > 1000 m2
Valto				nvt	nvt
Valto				nvt	nvt

Geplande aantal proefvelden 281 Invullen: totaal aantal geplande GEP proefvelden die dit jaar worden uitgevoerd onder eigen verantwo.

Aandachtspunt:					
Om te kunnen sorteren is het van belang dat elke cel wordt ingevuld.					
Toelichting kolommen:					
Project startdatum	De datum waarop het project definitief in de planning gaat meelopen. Verandert niet meer.				
Projectnummer	Projectnummer invullen zodra project definitief in de planning zit, indien project toch niet doorgaat: project verwijderen. Per proefveld				
GEP-GLP-anders	Invullen GEP, GLP of niets bij ander onderzoek (als marktoriënteringsonderzoek) of het ontheffingsnummer van het CTGB				
Gewas	De gebruikelijke nederlandse gewasnaam invullen (als wintertarwe, Lely)				
Schadeverwekker:	De officiële naam van de schadeverwekker gebruiken (als Phytophthora (P.) infestans), of de verzamelnaam (als afrijpingsziekten, vri				
Opdrachtgever:	Invullen indien van toepassing				
Project/proefleider	De voor project of proef verantwoordelijke, waarmee contact kan worden opgenomen t.b.v. de planning van audits				
Naam/Code gbm:	Alleen invullen indien er met het product een groter oppervlakte gespoten gaat worden dan 1000 m2				
Areaal m2 indien >1000	Het areaal van het product indien >1000m2 per product per proefveld wordt behandeld				
Provincie:	De geplande provincie invullen. Als de locatie definitief is: zonodig actualiseren				
Proefplaats:	Invullen zodra locatie definitief is				
Adres proeflokatie	Invullen zodra locatie definitief is				
Startmaand	Geplande startmaand aanleg proef invullen, als de proef is gestart: zonodig actualiseren				
Oogstvernietiging:	Indien proef niet vernietigd hoeft te worden, dan niets invullen, indien wel vernietiging van toepassing is dan maand, later de week of				
Datum einde proef	De datum waarop de proef beëindigd is				
planning					
planning/actualiseren					
definitief					

Provincie	Proefplaats	Adres proeflokatie	Startmaand	stvernietig	Datum einde proef
nvt	Zwaagdijk	Tolweg 13	1-jan	ja	jul-19
nvt	Zwaagdijk	Tolweg 13	jun-19	ja	okt-19

ordelijkheid, zodra 70-80% planning rond is. In principe per 1 april. Zonodig actualiseren

nieuwe regel. Als proefveld niet doorgaat: proefveld verwijderen.

levende aaltjes, wortelonkruiden), of gewenste effect (b.v. groeiregulatie), of de titel van het project waar naam schadeverwekker in voorkomt

definitieve datum invullen (er ontstaat in de tijd een steeds nauwkeuriger beeld van deze datum)

Project Gegevens																		
Persoons gegevens																		
Datum planning	Uitvoerende organisatie	Projectnummer	Proefnummer of ontheffingsnummer CTGB	GEP; GLP; CTGB-ontheffing of anders (screening marktorientering)	Gewas	Schadeverwekker	Opdrachtgever	Project/proefleider	telefoon	e-mail	Naam/Code gbm indien > 1000 m2	Areaal m2 indien > 1000 m2	Provincie	Proefplaats	Adres proeflokatie	Startmaand proef / startdatum proefontheffing CTGB	Oogstvernietiging	Einddatum proef / proefontheffing CTGB
18-jan-19	Delft Research Group B.V.	2019-DRG-GEP-1		GEP	tomaat	pepinomozaiekvirus	Valto B.V.						Zuid-Holland	Delfgauw	Distributieweg 1, 2645 ES	21-jan-19		19-apr-19
18-jan-19	Delft Research Group B.V.	2019-DRG-GEP-2		GEP	tomaat	pepinomozaiekvirus	Valto B.V.						Noord-Holland	Zwaagdijk	Tolweg 13, 1681 ND	21-jan-19		19-apr-19
18-jan-19	Delft Research Group B.V.	2019-DRG-GEP-3		GEP	tomaat	pepinomozaiekvirus	Valto B.V.						Zuid-Holland	Delfgauw	Distributieweg 1, 2645 EG	1-mei-19		31-jul-19
18-jan-19	Delft Research Group B.V.	2019-DRG-GEP-4		GEP	tomaat	pepinomozaiekvirus	Valto B.V.						Noord-Holland	Zwaagdijk	Tolweg 13, 1681 ND	1-mei-19		31-jul-19

Geplande aantal proefvelden Invullen: totaal aantal geplande GEP proefvelden die dit jaar worden uitgevoerd onder eigen verantwoordelijkheid, zodra 70-80% planning rond is. In principe per 1 april. Zonodig actualiseren

Aandachtspunt:
Om te kunnen sorteren is het van belang dat elke cel wordt ingevuld.

Toelichting kolommen:

Projectnummer
Proefnummer
GEP-GLP-anders
Gewas
Schadeverwekker:
Opdrachtgever:
Project/proefleider
Naam/Code gbm:
Areaal m2 indien >1000 m2
Provincie:
Proefplaats:
Adres proeflokatie
Startmaand
Oogstvernietiging:
Einddatum proefontheffing CTGB

Projectnummer invullen zodra project defin tief in de planning zit, indien project toch niet doorgaat: project verwijderen. Per proefveld nieuwe regel. Als proefveld niet doorgaat: proefveld verwijderen.
Proefnummer (zodra proef definitief in de planning zit, indien proef toch niet doorgaat: proef verwijderen) of ontheffingsnummer CTGB invullen.
Invullen GEP, GLP, het ontheffingsnummer van het CTGB of niets bij ander onderzoek (als marktorienteringsonderzoek)
De gebruikelijke nederlandse gewasnaam invullen (als wintertarwe, Lely)
De officiële naam van de schadeverwekker gebruiken (als Phytophthora (P.) Infestans), of de verzamelnaam (als afrijpingsziekten, vrijlevende aaltjes, wortelonkru den), of gewenste effect (b.v. groeiregulatie), of de titel van het project waar naam schadeverwekker in voorkomt
Invullen indien van toepassing
De voor project of proef verantwoordelijke, waarmee contact kan worden opgenomen t.b.v. de planning van aud ts
Alleen invullen indien er met het product een groter oppervlakte gespoten gaat worden dan 1000 m2
Het areaal van het product indien >1000m2 per product per proefveld wordt behandeld
De geplande provincie invullen. Als de locatie definitief is: zonodig actualiseren
Invullen zodra locatie defin tief is
Invullen zodra locatie defin tief is
Geplande startmaand aanleg proef invullen, als de proef is gestart: zonodig actualiseren. Of ingangsdatum proefontheffing CTGB invullen.
Indien proef niet verniebigd hoeft te worden, dan niets invullen, indien wel vernietiging van toepassing is dan maand, later de week of defin tieve datum invullen (er ontstaat in de tijd een steeds nauwkeuriger beeld van deze datum)
Indien van toepassing hier de einddatum van de proefontheffing CTGB invullen.

planning
planning/actualiseren
definitief

Controle werkzaamheid waarneming

nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit
Ministerie van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie

Naam inspecteur NVWA Divisie Plant: [REDACTED]

Datum bezoek : 26-11-2012

Registratienr. uit IBP : P5695496

Starttijd :14.00 uur

Eindtijd :15.00 uur

Eenheden : 60

Naam organisatie : de Bredelaar

Erkenning : GEP/ TNG/ ~~TNG+~~ (doorhalen wat niet van toepassing is)

Naam auditee : [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED]

Locatie proef : Groen Agro Control, Delfgauw

Nummer proef : I-12-6702-1

Titel proef : Bestrijding van virus in tomaat

Gewas(sen) in proef : Tomaat (4 rassen: Briosso, Levanzo, Komeet en Endeavour)

Onderdelen GEP

Resultaten aanleg proef (zie toelichting erkenningseisen)

	nb*	ja	nee	feitenrapport nummer:
Zijn de instructies project-/proefplan oké (afmetingen, lay-out, objecten)?		X		
Zijn de instructies in de sop's tav wijze van zoeken, uitzetten, markeren, coderen veldjes, het omgaan met storingsen en afwijkingen oké?		X		
Is de proef goed gemarkeerd in het "perceel"?		X		
Zijn de veldjes conform proefplan geïdentificeerd en aangelegd?		X		
Is de proef netjes, vakkundig en volgens instructie uitgezet		X		
Is een proefschema aanwezig?		X		
Wordt voldaan aan de eis dat in de proef geen sprake van beïnvloeding door storende factoren (grondsamenstelling etc)?		X		

Uitvoering waarneming (volgens EPPO richtlijn; iedere vorm bepaling incl. grond- en gewasbemonstering)

	nb*	ja	nee	feitenrapport nummer:
Is beschreven welke waarneming(en) gedaan moet(en) worden?		X		
Is beschreven hoe en wanneer de waarneming gedaan moet worden?		X		
Is beschreven hoe de waarneming genoteerd moet worden?		X		
Heeft het registratieformulier een duidelijke kop waarin minimaal aangegeven is wat is waargenomen en de eenheden?		X		
Wordt vastgelegd wie de beoordeling heeft uitgevoerd en wanneer?		X		
Wordt de waarneming correct, vakkundig, a select en volgens instructie uitgevoerd?		X		
Is er een plattegrond van de proef?		X		

* niet bepaald/relevant

Onderdelen TNG

	nb*	ja	nee	Feitenrapport Nummer:
<i>Eis: voldoende PPE (personal protection equipment) maatregelen</i>				
Worden de standaard R&S (Risk & Safety) veiligheidsmaatregelen (masker, bril, handschoenen, laarzen en overall) genomen bij afwegen, klaarmaken en toepassen middel?	X			
Als 'maatwerk veiligheidsmaatregelen' worden genomen bij afwegen en toepassen van een middel, staat dit dan vermeld in protocol/veldmap etc?	X			
<i>Eis: door goede aanleg geen emissierisico (drift en uitspoeling)</i>				
Ligt de proef buiten een grondwaterbeschermingsgebied?		X		
Indien open teelt proefveld ≤14 m langs oppervlaktewater ligt, zijn dan aanvullende spuittechnische maatregelen genomen? (drift arme doppen/scherm)	X			

Is de buffer voldoende breed om drift naar buurgewassen of oppervlaktewater te voorkomen?		X		
Indien nee, zijn aanvullende maatregelen genomen?				
<i>Eis: Spuit- en middelen restanten moeten worden afgevoerd ter vernietiging/verspoten in buffer (alleen bij toepassingscontrole)</i>				
Worden spuit- en middelrestanten verantwoord verzameld en afgevoerd/verspoten in buffer?	X			
<i>Eis: Met niet toegelaten middelen behandelde producten mogen niet in de voedselketen voor mens en dier komen (alleen bij consumptie gewas)</i>				
Wordt standaard de oogst vernietigd?		X		
Staat dit vermeld in procedure/protocol/veldmap?		X		
Is TNG+ maatwerk (geen oogstvernietiging) van toepassing bij objecten?			X	
Staat dit vermeld in protocol/veldmap etc?				

* niet bepaald/relevant.

Algemene opmerkingen

Doel van de proef is om meer inzicht te krijgen in virusinfecties en de gevolgen ervan; in dit geval pepino-virussen.

Van verschillende van deze virussen bestaat een milde vorm en een agressieve vorm. In het algemeen reageert een tomatenplant die is geïnfecteerd door een milde vorm van een virus, minder heftig op infectie van een agressieve variant, dan een geheel schone plant. In deze proef wordt dat gegeven verder bekeken. Het is een zeer intensieve proef, waarbij secuur gewerkt moet worden en waarbij het risico van verspreiding van virus zeer groot is. Tijdens de waarneming moet dan ook een keer van beschermende kleding (overall, overschoenen en handschoenen) worden gewisseld.

Bij deze waarneming moet worden gekeken naar 6 verschillende mogelijke reacties van de plant. Hiervoor zijn zeer uitgebreide en overzichtelijke waarnemingsformulieren voorgedrukt.

Alle objecten worden door 2 mensen (■■■■ en ■■■■) beoordeeld; zij moeten dus samen tot een uiteindelijk oordeel komen (percentage aantasting van het bladoppervlak en percentage aantasting van het aantal planten).

Zowel in het gesprek vooraf, als tijdens de uitvoering van de waarneming, gaven de betrokkenen blijk van veel kennis en betrokkenheid bij de proef. De uitvoering gebeurde zeer kundig.

Geen op- of aanmerkingen.